

Štvrtok 7. mája 2009

Rozvoj vzťahov medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi podľa Lisabonskej zmluvy

P6_TA(2009)0388

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. mája 2009 o rozvoji vzťahov medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi podľa Lisabonskej zmluvy (2008/2120(INI))

(2010/C 212 E/13)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Protokol o úlohe národných parlamentov v Európskej únii pripojený k Amsterdamskej zmluve,
- so zreteľom na Protokol o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality pripojený k Amsterdamskej zmluve,
- so zreteľom na Lisabonskú zmluvu, najmä na článok 12 Zmluvy o Európskej únii,
- so zreteľom na Protokol o úlohe národných parlamentov v Európskej únii pripojený k Lisabonskej zmluve, najmä na jeho článok 9,
- so zreteľom na Protokol o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality pripojený k Lisabonskej zmluve,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. februára 2002 o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi v rámci európskej integrácie ⁽¹⁾,
- so zreteľom na usmernenia pre vzťahy medzi vládami a parlamentmi týkajúce sa otázok Spoločenstva (inštruktívne minimálne normy) z 27. januára 2003 („Kodanské parlamentné usmernenia“) ⁽²⁾, prijaté na XXVIII. Konferencii výborov pre komunitárne a európske záležitosti parlamentov Európskej únie (COSAC),
- so zreteľom na usmernenia pre medziparlamentnú spoluprácu v Európskej únii z 21. júna 2008, ⁽³⁾
- so zreteľom na závery XL. schôdze COSAC, ktorá sa konala v Paríži 4. novembra 2008, najmä na ich bod 1,
- so zreteľom na správu podvýboru Írskeho parlamentu z novembra 2008 s názvom Budúcnosť Írska v Európskej únii, najmä na odseky 29 až 37 zhrnutia, v ktorých sa dôrazne požaduje posilnenie parlamentnej kontroly národných vlád ako členov Rady,
- so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre ústavné veci a stanoviská Výboru pre zahraničné veci a Výboru pre rozvoj (A6-0133/2009),

⁽¹⁾ Prijaté podľa správy Výboru pre ústavné veci A5-0023/2002 (Napolitanova správa) (Ú. v. ES C 284 E, 21.11.2002, s. 322).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 154, 2.7.2003, s. 1.

⁽³⁾ Revidované znenie odsúhlasené konferenciou predsedov parlamentov Európskej únie na zasadnutí v Lisabone 20. – 21. júna 2008.

Štvrtok 7. mája 2009

- A. keďže posledné uznesenie prijaté Európskym parlamentom týkajúce sa otázok vzťahov s národnými parlamentmi sa datuje do roku 2002, a preto je čas ho znovu prehodnotiť,
- B. keďže občania sú na úrovni EÚ priamo zastúpení v Európskom parlamente a keďže členské štáty sú zastúpené v Rade prostredníctvom svojich vlád, ktoré sa musia demokratickým spôsobom zodpovedať príslušnému národnému parlamentu (pozri článok 10 ods. 2 Zmluvy o EÚ v znení Lisabonskej zmluvy); nevyhnutná parlamentarizácia Únie musí teda spočívať na dvoch pilieroch: na jednej strane na rozšírení právomocí Európskeho parlamentu vo vzťahu ku všetkým rozhodnutiam Únie a na druhej strane na posilnení právomocí národných parlamentov vo vzťahu k ich vládam,
- C. keďže v rámci Európskeho konventu bola znamenitá spolupráca medzi zástupcami národných parlamentov a Európskeho parlamentu, ako aj medzi týmito zástupcami a predstaviteľmi parlamentov prístupujúcich krajín,
- D. keďže sa osvedčilo usporadúvanie konferencií parlamentov o určitých témach v rámci obdobia reflexie, preto by sa takýto postup mohol využívať aj v prípade zvolania nového konventu alebo pri podobných príležitostiach,
- E. keďže vzťahy medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi sa za posledné roky zlepšili a diverzifikovali a keďže sa uskutočňuje čoraz viac aktivít na úrovni parlamentov ako celku, ako aj na úrovni parlamentných výborov,
- F. keďže budúci rozvoj vzťahov by mal zohľadniť výhody a nevýhody rôznych súčasných postupov,
- G. keďže nové právomoci udelené národným parlamentom podľa Lisabonskej zmluvy, najmä pokiaľ ide o zásadu subsidiarity, ich povzbudzujú k tomu, aby sa už v ranej fáze aktívne zapájali do procesu tvorby politiky na úrovni EÚ,
- H. keďže všetky formy medziparlamentnej spolupráce by mali spĺňať dve základné zásady: vyššiu efektívnosť a parlamentnú demokratizáciu,
- I. keďže hlavnou úlohou a funkciou Európskeho parlamentu a národných parlamentov je účasť na legislatívnom rozhodovaní a kontrola politických rozhodnutí na vnútroštátnej a európskej úrovni; keďže v tomto smere nikdy nie je nadbytočná úzka spolupráca pre spoločné dobro, najmä s ohľadom na transpozíciu práva EÚ do vnútroštátneho práva,
- J. keďže je vhodné vypracúvať politické usmernenia, na základe ktorých zástupcovia a orgány Európskeho parlamentu dokážu rozhodnúť o budúcich opatreniach v súvislosti so vzťahmi s národnými parlamentmi a s implementáciou ustanovení Lisabonskej zmluvy týkajúcich sa národných parlamentov,

Príspevok Lisabonskej zmluvy k rozvoju vzťahov

1. víta úlohy a práva národných parlamentov podľa Lisabonskej zmluvy – „zmluvy parlamentov“, ktoré posilňujú ich úlohu v rámci politických procesov Európskej únie; domnieva sa, že je možné rozdeliť ich do troch kategórií:

Informácie o:

- vyhodnocovaní politik realizovaných v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;
- konaniach Stáleho výboru pre vnútornú bezpečnosť;

Štvrtok 7. mája 2009

- návrhoch na vykonanie zmien a doplnení v zmluvách;
- žiadostiach o členstvo v Únii;
- zjednodušených revíziách zmluvy (šesť mesiacov vopred);
- návrhoch opatrení dopĺňujúcich zmluvu;

Aktívna účasť na:

- riadnom fungovaní Únie („zastrešujúce“ ustanovenie);
- kontrole Europolu a Eurojustu spolu s Európskym parlamentom;
- dohovoroch týkajúcich sa zmien v rámci zmluvy;

Vznesenie námietky proti:

- právnym predpisom, ktoré nespĺňajú zásadu subsidiarity, použijúc postup „žltej karty“ alebo „oranžovej karty“;
- zmenám v zmluve v zjednodušenom postupe;
- opatreniam súdnej spolupráce v občianskoprávných veciach (rodinné právo);
- porušeniu zásady subsidiarity, a to formou podania žaloby na Súdny dvor (ak to povoľujú vnútroštátne zákony);

Súčasná vzťahy

2. s uspokojením poznamenáva, že jeho vzťahy s národnými parlamentmi a ich poslancami zaznamenali za posledné roky celkom pozitívny vývoj, i keď zatiaľ nie v dostatočnej miere, najmä prostredníctvom nasledujúcich foriem spoločných aktivít:

- spoločné parlamentné schôdze venované horizontálnym témam presahujúcim úlohy jedného výboru;
- pravidelné spoločné zasadnutia výborov minimálne dvakrát za polrok;
- medziparlamentné stretnutia ad hoc na úrovni výborov z iniciatívy Európskeho parlamentu alebo parlamentu členského štátu, ktorý predsedá Rade;
- medziparlamentné stretnutia na úrovni predsedov výborov;
- spolupráca na úrovni predsedov parlamentov v rámci Konferencie predsedov parlamentov Európskej únie;
- návštevy poslancov národných parlamentov v Európskom parlamente s cieľom zúčastniť sa na zasadnutiach príslušných špecializovaných výborov;

Štvrtok 7. mája 2009

- stretnutia s politickými skupinami alebo stranami na európskej úrovni, ktoré spájajú politikov zo všetkých členských štátov s poslancami Európskeho parlamentu;

Budúce vzťahy

3. domnieva sa, že by sa mali vytvoriť nové formy dialógu pred legislatívnym procesom a po ňom medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi;
4. naliehavo vyzýva národné parlamenty, aby zvýšili svoje úsilie zamerané na to, aby vlády jednotlivých štátov niesli zodpovednosť za riadenie v oblasti čerpania finančných prostriedkov EÚ; vyzýva národné parlamenty, aby dôkladne preskúmali kvalitu vnútroštátnych posúdení vplyvu a spôsob, akým vlády jednotlivých štátov transponujú právo EÚ do vnútroštátneho práva a vykonávajú politiky EÚ a programy financovania na úrovni štátu, regiónov a miestnych orgánov; žiada národné parlamenty, aby starostlivo sledovali podávanie správ týkajúce sa národných akčných plánov lisabonskej agendy;
5. považuje za vhodné poskytovať pomoc národným parlamentom pri ich skúmaní návrhov právnych predpisov predtým, ako ich posúdia legislatívne orgány Únie, ako aj v oblasti efektívnej kontroly ich vlád rokujúcich v Rade;
6. uvádza, že pravidelné spoločné dvojstranné stretnutia príslušných špecializovaných výborov a medziparlamentné stretnutia ad hoc na úrovni výborov, ktoré sa konajú na pozvanie Európskeho parlamentu, umožňujú, aby sa dialóg o súčasných alebo budúcich právnych predpisoch alebo politických iniciatívach konal čo najskôr a preto by sa mal zachovať a naďalej systematicky rozvíjať do podoby stálych príslušných výborov; je presvedčený, že takýmto stretnutiam môžu predchádzať alebo môžu po nich nasledovať bilaterálne stretnutia ad hoc, ktoré by sa zaoberali špecifickými národnými otázkami a že konferencia predsedov výborov by mohla byť poverená zostavením a koordinovaním programu činností špecializovaných výborov s národnými parlamentmi;
7. poznamenáva, že stretnutia predsedníctiev špecializovaných výborov Európskeho parlamentu a národných parlamentov, akými sú stretnutia predsedov Výboru pre zahraničné veci, Výboru pre ústavné veci a Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, sú vzhľadom na obmedzený počet účastníkov takisto nástrojom delenia sa o informácie a výmeny názorov;
8. domnieva sa, že aj iné formy spolupráce okrem tých, ktoré sú spomenuté vyššie, by mohli účinne prispieť k vytvoreniu európskeho politického priestoru a mali by sa ďalej rozvíjať a diverzifikovať;
9. v tejto súvislosti by privítal inovácie na úrovni národných parlamentov, napríklad udelenie práva poslancom Európskeho parlamentu na to, aby boli raz za rok pozvaní na prednesenie svojich prejavov na plenárnych zasadnutiach národných parlamentov, aby sa zúčastňovali na zasadnutiach výborov pre európske záležitosti v pozícii konzultantov, aby sa zúčastňovali na zasadnutiach špecializovaných výborov vždy, keď sa rokuje o relevantných častiach právnych predpisov Európskej únie alebo aby sa ako konzultanti zúčastňovali na schôdzach jednotlivých politických skupín;
10. odporúča, aby sa poskytli dostatočné finančné prostriedky s cieľom organizovať stretnutia špecializovaných výborov s príslušnými výbormi národných parlamentov, ako aj spravodajcov Európskeho parlamentu s ich partnermi v národných parlamentoch, a odporúča preskúmať, či možno vytvoriť technické predpoklady pre videokonferencie medzi spravodajcami v špecializovaných výboroch národných parlamentov a Európskeho parlamentu;
11. domnieva sa, že väčšie právomoci národných parlamentov, pokiaľ ide o dodržiavanie zásady subsidiarity tak, ako je ustanovené v Lisabonskej zmluve, umožnia ovplyvňovať a kontrolovať európske právne predpisy už v ranom štádiu a prispieť k lepšej tvorbe práva, ako aj k lepšej súdržnosti právnych predpisov na úrovni EÚ;

Štvrtok 7. mája 2009

12. uvádza, že národné parlamenty sú po prvý raz poverené vymedzenou úlohou vo veciach EÚ, ktorá sa líši od úlohy národných vlád, prispieva k výraznejšej demokratickej kontrole a Úniu zblížuje s jej občanmi;
13. pripomína, že národné parlamenty musia vykonávať dohľad nad národnými vládami predovšetkým v súlade s príslušnými ústavnými predpismi a zákonmi;
14. vyzdvihuje skutočnosť, že národné parlamenty sú dôležitým hráčom pri vykonávaní práva EÚ a že mechanizmus výmeny osvedčených postupov v tejto oblasti by mal nesmierny význam;
15. v tejto súvislosti poznamenáva, že vytvorenie elektronickej platformy pre výmenu informácií medzi parlamentmi – internetovej stránky IPEX ⁽¹⁾ – predstavuje veľký krok vpred, pretože tak možno v reálnom čase sledovať dokumenty EÚ na úrovni národných parlamentov aj na úrovni Európskeho parlamentu a prípadne ich transpozíciu do vnútroštátnych právnych predpisov zo strany národných parlamentov; považuje teda za nevyhnutné, aby sa na tento systém, ktorého technický návrh vypracoval a ktorý prevádzkuje Európsky parlament, poskytli primerané finančné prostriedky;
16. plánuje systematickejšie sledovanie predlegislatívneho dialógu medzi národnými parlamentmi a Komisiou (tzv. Barrosova iniciatíva), aby bol už v ranej fáze legislatívneho procesu informovaný o postoji národných parlamentov; vyzýva národné parlamenty, aby svoje stanoviská vyjadrené v tejto súvislosti dali súčasne k dispozícii aj Európskemu parlamentu;
17. víta pokrok dosiahnutý v posledných rokoch, pokiaľ ide o rozvoj spolupráce medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi v oblasti zahraničných vecí, bezpečnosti a obrany;
18. uznáva, že národné parlamenty musia hrať dôležitú úlohu pri informačnej vnútroštátnej diskusii o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike (SZBP) a Európskej bezpečnostnej a obrannej politike (EBOP);
19. so znepokojením opätovne konštatuje, že zodpovednosť voči parlamentom za finančné opatrenia vo vzťahu k SZBP a EBOP nie je dostatočná, a preto sa musí zlepšiť spolupráca medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi s cieľom dosiahnuť demokratickú kontrolu všetkých aspektov týchto politík ⁽²⁾;
20. v záujme súdržnosti a účinnosti a s cieľom predísť zdvojenému úsiliu vyzýva na rozpustenie Parlamentného zhromaždenia Západoeurópskej únie (ZEÚ), hneď ako bude ZEÚ po vstupe Lisabonskej zmluvy do platnosti úplne a s konečnou platnosťou integrovaná do Európskej únie;

Úloha COSAC-u

21. domnieva sa, že v budúcnosti bude musieť byť politická úloha COSAC-u definovaná úzkou spoluprácou medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi a že COSAC, v súlade s Protokolom o úlohe národných parlamentov v Európskej únii pripojeným k Amsterdamskej zmluve, by mal naďalej v prvom rade zostať fórom na výmenu informácií a na diskusiu o všeobecných politických otázkach a osvedčených postupoch s ohľadom na kontrolu národných vlád ⁽³⁾; domnieva sa, že informácie a diskusia by sa v druhom rade mali zamerať na legislatívne aktivity týkajúce sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a na rešpektovanie zásady subsidiarity na úrovni Európskej únie;

⁽¹⁾ IPEX: Medziparlamentná výmena informácií o EÚ, oficiálne funguje od júla 2006.

⁽²⁾ Medziinštitucionálna dohoda zo 17. mája 2006 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení (Ú. v. EÚ C 139, 14.6.2006, s. 1) a článok 28 odsek 3 Zmluvy o Európskej únii.

⁽³⁾ Pozri usmernenia pre vzťahy medzi vládami a parlamentmi týkajúce sa otázok Spoločenstva (inštruktívne minimálne normy) uvedené vyššie.

Štvrtok 7. mája 2009

22. je rozhodnutý v plnej miere zohrávať svoju úlohu, plniť si svoje povinnosti v záujme fungovania COSAC-u a pokračovať v poskytovaní technickej podpory sekretariátu COSAC-u a zástupcom národných parlamentov;

23. pripomína, že aktivity Európskeho parlamentu a národných parlamentov v rámci COSAC-u sa musia dopĺňať a nesmú byť nejednotné alebo zneužívané zvonku;

24. domnieva sa, že jeho špecializované výbory by sa mali vo väčšej miere zapájať do prípravy stretnutí COSAC-u a do reprezentácie na nich; domnieva sa, že jeho delegáciu by mal viesť predseda Výboru pre ústavné veci, pričom by mala pozostávať z predsedov a spravodajcov špecializovaných výborov, ktoré sa zaoberajú bodmi zahrnutými do programu predmetného stretnutia COSAC-u; považuje za nevyhnutné, aby po každom zasadnutí COSAC-u bola o jeho priebehu a výsledkoch informovaná konferencia predsedov i poslanci;

*

* *

25. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade a Komisii, ako aj vládam a parlamentom členských štátov.

Vykonávanie iniciatívy občanov

P6_TA(2009)0389

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. mája 2009, ktorým sa Komisia žiada, aby predložila návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o vykonávaní iniciatívy občanov (2008/2169(INI))

(2010/C 212 E/14)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 192 druhý odsek Zmluvy o ES,
- so zreteľom na Lisabonskú zmluvu, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva, podpísanú 13. decembra 2007 v Lisabone,
- so zreteľom na Zmluvu o Ústave pre Európu ⁽¹⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. februára 2008 o Lisabonskej zmluve ⁽²⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. januára 2006 o období reflexie: štruktúra, témy a rámec hodnotenia diskusie o Európskej únii ⁽³⁾,
- so zreteľom na články 39 a 45 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre ústavné veci a stanovisko Výboru pre petície (A6-0043/2009),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 310, 16.12.2004, s. 1.

⁽²⁾ Prijaté texty, P6_TA(2008)0055.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 287 E, 24.11.2006, s. 306.